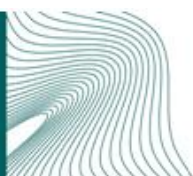

Rintamaveteraanien kuntoutus ja kotona asumista tukevat palvelut -ohjekirje kunnille 2018

Sisällys

1	Kuntoutukseen ja kotona asumista tukeviin palveluihin oikeutetut	3
2	Kunta rintamaveteraanien kuntoutuksen ja kotona asumista tukevien palveluiden järjestäjänä	3
3	Jaettavissa oleva määräraha ja sen maksaminen vuonna 2018	4
3.1	Määrärahojen käyttö.....	4
3.2	Selvitys vuoden 2018 määrärahan käytöstä	4
3.3	Lisämäärärahakysely vuodelle 2018.....	5
3.4	Käyttämättä jääneen määrärahan palauttaminen	5
4	Kuntoutus	6
4.1	Kuntoutuksen järjestämisen yleiset periaatteet ja käytännöt.....	6
4.2	Laitoskuntoutuksen järjestäminen.....	6
4.2.1	Laitoskuntoutusjakson pituus.....	7
4.2.2	Aviopolison laitoskuntoutus	7
4.3	Päiväkuntoutuksen järjestäminen	7
4.3.1	Aviopolison päiväkuntoutus	7
4.3.2	Päiväkuntoutusjakson pituus	8
4.4	Avokuntoutuksen järjestäminen	8
4.4.1	Avokuntoutusjakson pituus.....	8
4.5	Tuetun kotona kuntoutumisen järjestäminen	9
4.6	Kuntoutukseen hakeminen	9
4.6.1	Hakemus.....	9
4.6.2	Lääkärinlausunto.....	9
4.7	Kuntoutukseen ohjaaminen	9
4.8	Matkakustannusten korvaaminen	10
4.9	Muutoksenhaku.....	10
5	Kotona asumista tukevat palvelut	11
5.1	Kotona asumista tukevien palveluiden yleiset periaatteet	11
5.2	Määrärahan käyttötarkoitus	11
5.2.1	Kotipalvelut ja kotihoito.....	11
5.2.2	Liikkumista tukevat palvelut.....	11
5.2.3	Päivätoiminta.....	12
5.2.4	Apuvälinepalvelut	12
5.2.5	Omaishoidon tuki.....	12
5.2.6	Tuettu kotona kuntoutuminen	12
6	Lisätietoja	12
7	Liitteet.....	13
7.1	Kuntoutus- ja hoitolaitosten hoitopäivähinnat vuodelle 2018 >.....	13
7.2	Tuettu kotona kuntoutuminen >	13
8	Taulukot	14
8.1	Kuntoutusmuodot ja jaksot	14
8.2	Kotona asumista tukevat palvelut	15
8.3	Tärkeät päivämäärät 2018.....	16

1 Kuntoutukseen ja kotona asumista tukeviin palveluihin oikeutetut

Kuntoutukseen ja kotona asumista tukeviin palveluihin oikeutetun rintamaveteraanin tulee olla Suomessa asuva vuosien 1939 – 1945 sotiin osallistunut rintamasotilastunnuksen, rintamapalvelustunnuksen tai rintamatunnuksen omaava rintamaveteraani.

Rintamaveteraanin aviopuoliso voi osallistua laitospalveluun samanaikaisesti rintamaveteraanin kanssa samassa kuntoutuslaitoksessa. Samoin aviopuoliso voi osallistua päiväkuntoutukseen yhdessä rintamaveteraanin kanssa.

Rintamaveteraanin, jolla ei ole pysyvää asuinpaikkaa Suomessa, on haettava oikeutta kuntoutukseen Valtiokonttorilta.

Rintamaveteraaneille tarkoitettua kuntoutusta ei ole oikeus saada rintamaveteraanilla, jolla on oikeus saada vahingon tai ammattitaudin perusteella kuntoutusta sotilasvammalain (404/1948), liikennevakuutuslain (460/2016), työtapa- turma- ja ammattitautilain (459/2015) tai maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (873/2015) taikka näitä vastaavan aikaisemman lain nojalla. Kuntoutukseen hakevan mahdollisuudet saada kuntoutusta näiden lakien perusteella on selvitetävä.

Sotainvalidit, joiden sotilasvammalain mukainen työkyvyttömyysaste on 10 prosenttia tai enemmän saavat vastaavat edut sotilasvammalain nojalla. Siksi he eivät voi saada rintamaveteraaneille tarkoitettua kuntoutusta tai kotona asumista tukevia palveluita.

Kansaneläkelaitos luovuttaa kotikunnalle rintamalisän saajien nimet ja henkilötunnukset vuosittain maksutta tammikuun loppuun mennessä. Kunta voi hyödyntää tietoa tiedottamalla palveluista ja tehostamalla veteraanien kuntoutukseen ja kotona asumista tukevien palvelujen piiriin pääsemistä. ([Rintamasotilaseläkelaki 19 § 11.4.2014/322](#)).

2 Kunta rintamaveteraanien kuntoutuksen ja kotona asumista tukevien palveluiden järjestäjänä

Rintamaveteraanien kuntoutus perustuu [lakiin](#) rintamaveteraanien kuntoutuksesta (1184/1988) ja asetukseen rintamaveteraanien kuntoutuksesta (1348/1988).

Valtio myöntää vuosittain rintamaveteraanien kuntoutukseen määrärahan, jolla kuntien/kuntayhtymien (myöhemmin kuntien) on määrä järjestää oman kuntansa rintamaveteraaneille kuntoutusta ja kotona asumista tukevia palveluita.

On tärkeää, että kunnat ovat aktiivisesti yhteydessä rintamaveteraaneihin ja tarjoavat heidän tarpeensa mukaiset kuntoutus- ja kotona asumista tukevat palvelut, jotta määräraha tulee tehokkaasti ja täysimääräisesti käytetyksi rintamaveteraanien hyväksi. Määrärahaa ei voi käyttää palkkakustannuksiin.

[Palvelut perustuvat henkilökohtaisen palvelutarpeen kartoitukseen, joka tehdään kunnissa lakisääteisesti \(Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystaloudesta 980/2012\). Vuonna 2018 tähän tarkoitukseen ei enää käytetä tätä määrärahaa.](#)

Tämän ohjekirjeen tarkoituksena on ohjata kuntia järjestämään määrärahan käyttötarkoitusta vastaavat palvelut palveluihin oikeutetuille rintamaveteraaneille. Sisällöltään muuttuneet kohdat ovat sinisellä tekstillä.

Ohjekirje löytyy Valtiokonttorin kotisivuilta: <http://www.valtiokonttori.fi: Kansalaisille ja yhteisöille/ Korvaukset ja etuisuudet / Sotainvalidien ja rintamaveteraanien etuudet / Rintamaveteraanien ja erityisryhmien etuudet / Kotimaassa asuvien rintamaveteraanien kuntoutus ja kotona asumista tukevat palvelut>

3 Jaettavissa oleva määräraha ja sen maksaminen vuonna 2018

Valtiokonttori maksaa kunnille kuntoutusmäärärahaa yhteensä 16,2 miljoonaa euroa. Määräraha maksetaan kuntoutuslain mukaisesti ennakkona neljännesvuosittain (helmi-, touko-, elo- ja marraskuussa) yhtä suurina erinä.

Valtiokonttori maksaa kunnille kotona asumista tukevien palveluiden määrärahaa yhteensä 25 miljoonaa euroa. Määräraha maksetaan yhtenä eränä 31.1.2018.

Määrärahojen jako perustuu kunnassa asuvien, kuntoutukseen ja kotona asumista tukeviin palveluihin oikeutettujen rintamaveteraanien lukumäärään.

3.1 Määrärahojen käyttö

Valtiokonttori jakaa määrärahat erikseen kuntoutuksen ja kotona asumista tukevien palveluiden määrärahoihin. Kunnilla on oikeus siirtää määrärahoja näiden välillä. Kunnan on ilmoitettava Valtiokonttorille tehtyjen siirtojen yhteissumma vuoden loppuun mennessä sähköpostitse osoitteella rintamaveteraanit@valtiokonttori.fi.

Päätökset vuoden 2018 määrärahoilla maksettavista palveluista tulee tehdä 31.12.2018 mennessä. Vuoden 2018 puolella tehtyjen päätösten perusteella palveluja voidaan järjestää ja kustannuksia voidaan maksaa 31.7.2019 asti. Jos palvelupäätöksen saanut rintamaveteraani ei voi käyttää palvelua kuoleman johdosta tai muusta syystä niin maksusitoumuksen voi käyttää jonkun toisen rintamaveteraanin hyväksi.

3.2 Selvitys vuoden 2018 määrärahan käytöstä

Kuntien tulee tehdä selvitys vuoden 2018 määrärahojen käytöstä Valtiokonttoriin 30.8.2019 mennessä. Selvityslomake lähetetään kunnille kesäkuussa 2018 sähköpostilla.

Kuntoutuksen selvityksessä tulee ilmoittaa kuntoutusmuodoittain kuntoutusta saaneiden rintamaveteraanien lukumäärät, kuntoutusjaksojen pituudet, hoitopäivien/-kertojen määrät sekä käytetyt määrärahat.

Kotona asumista tukevien palveluiden selvityksessä tulee ilmoittaa palveluja saaneiden rintamaveteraanien lukumäärät sekä palveluista aiheutuneet kustannukset.

Lisäksi selvityksissä kysytään syytä, jos määrärahaa on jäänyt käyttämättä.

3.3 Lisämäärärahakysely vuodelle 2018

Valtiokonttori tekee tarvittaessa esityksen eduskunnalle lisämäärärahan tarpeesta. Lisämäärärahan saaminen edellyttää eduskunnan hyväksyntää.

Kyselyt lisämäärärahan tarpeesta lähetetään kunnille sähköisesti toukokuun alussa 2018. Lisämäärärahakyselyihin tulee vastata Valtiokonttorille viimeistään 31.5.2018.

Mahdolliset lisämäärärahat jaetaan vain niille kunnille, jotka ovat ilmoittaneet lisämäärärahan tarpeesta määräaikaan mennessä. Jos eduskunta ei myönnä lisää määrärahaa, jaetaan ainoastaan vuodelta 2017 käyttämättä jääneet määrärahat.

3.4 Käyttämättä jääneen määrärahan palauttaminen

Jos kunnalta jää käyttämättä vuodelta 2018 määrärahaa 5 euroa tai enemmän, on se palautettava Valtiokonttorin tilille FI95 5000 0121 5025 60 viimeistään 14.9.2019.

4 Kuntoutus

4.1 Kuntoutuksen järjestämisen yleiset periaatteet ja käytännöt

Kuntoutuksen tarkoituksena on rintamaveteraanin toimintakyvyn edistäminen ja säilyttäminen niin, että hän selviytyy mahdollisimman pitkään itsenäisesti jokapäiväisistä toiminnoistaan. Kuntoutuksen tulee olla säännöllistä ja suunnitelmallista. Tavoitteena on, että rintamaveteraanit saavat kuntoutusta säännöllisesti vuosittain.

Rintamaveteraanien ikääntyessä tarve palveluohjaukselle lisääntyy. Rintamaveteraaneille nimetty palveluohjaaja tai veteraanineuvoja ohjaa ja opastaa rintamaveteraania kaikissa hänen palvelukokonaisuuteensa liittyvissä asioissa ja auttaa saamaan tarvittavat palvelut.

Palvelujen tulee perustua pääsääntöisesti palvelutarpeen kartoittamiseen. Toimintakykyä arvioitaessa mukana voivat olla sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilö, veteraanille nimetty vastuuhenkilö/palveluneuvoja, asiakas ja mahdollisuuksien mukaan lähiomainen.

Rintamaveteraanien kuntoutus voidaan toteuttaa laitospalveluksena, päiväkuntoutuksena tai avokuntoutuksena. Päivä- tai muu avokuntoutus on ensisijainen kuntoutusmuoto silloin, kun se on kuntoutuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaista. Rintamaveteraanille voidaan myös toteuttaa monimuotoinen kuntoutus esim. laitos- ja/tai avokuntoutuksena asetuksen ja määrärahan sallimissa rajoissa. [Myös laitoshoidossa ja perhehoidossa asuvalla veteraanilla on oikeus saada edellä mainittua kuntoutusta.](#)

Rintamaveteraanille ja hänen puolisolleen ei aiheudu kuntoutuksesta kustannuksia. Kunta maksaa rintamaveteraanin kuntoutuskustannukset ja Kansaneläkelaitos korvaa kuntoutusmatkoista aiheutuvat kulut kokonaisuudessaan. Jos maksusitoumuksen saaja kuolee ennen kuntoutusjaksoa, voi maksusitoumuksen siirtää toiselle rintamaveteraanille.

4.2 Laitospalveluksen järjestäminen

Laitospalveluksella tarkoitetaan laitoksessa vietettyä kuntoutusjaksoa, johon kuuluu kuntoutuksen lisäksi majoitus ja täysihoido.

Valtiokonttori on kilpailuttanut rintamaveteraanien laitospalveluksen palveluntuottajat. Kuntien tulee kuntoutusta järjestäessään käyttää Valtiokonttorin sopimustoimittajaa. Kunta voi myös vaihtoehtoisesti järjestää kuntoutuksen omassa terveyskeskuksessaan tai erikoissairaanhoidon palveluyksikössä.

Kuntien tulee noudattaa Valtiokonttorin ja sopimustoimittajan välisissä palvelusopimuksissa sovittuja hintoja. Hoitopäivähinnat ovat Valtiokonttorin kotisivuilla: <http://www.valtiokonttori.fi: Kansalaisille ja yhteisöille/ Korvaukset ja etuisuudet / Sotainvalidien ja rintamaveteraanien etuudet / Rintamaveteraanien ja erityisryhmien etuudet / Kotimaassa asuvien rintamaveteraanien kuntoutus>.

Kunnat voivat veloittaa terveyskeskuksessa tai erikoissairaanhoidon toimintayksikössä järjestetystä kuntoutuksesta aiheutuvat kustannukset terveydenhuoltolain (1326/2010) 58 §:n mukaisesti. Kunnan terveyskeskukselle suoritettava korvausta laskettaessa palvelujen käyttäjiltä perittäviä asiakasmaksuja ei lueta korvauksesta vähennettäväksi toimintatuloksi (Laki rintamaveteraanien kuntoutuksesta (1339/2010) 7 §).

Laitoskuntoutuksen sisältö on määritelty laitoskuntoutuksen laatuvaatimuksissa. Valtiokonttori ja palveluntuottaja ovat sopineet tarjouskilpailun yhteydessä yksityiskohtaisesti rintamaveteraanien kuntoutuksen sisällöstä.

4.2.1 Laitoskuntoutusjakson pituus

Laitoskuntoutusjakson pituus on pääsääntöisesti 10 vuorokautta. Kuntoutusjakson pituus on aina enintään 10 vuorokautta, kun kyseessä on toimintakykyluokan 3 rintamaveteraani. Kuntoutusjakson voi myös jaksottaa.

Kuntoutusjakso voi kuitenkin olla myös pidempi, jos rintamaveteraanin toimintakyky on sairauden tai vamman aiheuttaman häiriön vuoksi alentunut niin, että rintamaveteraanin toimintakykyluokka on 1 tai 2 ja kuntoutuksen tavoitteiden kannalta pidempi kuntoutusjakso on perusteltu. Tällöin kuntoutusjakson pituus on enintään neljä viikkoa.

4.2.2 Aviopuolison laitoskuntoutus

Rintamaveteraanin aviopuolisella on mahdollisuus osallistua puolisonsa kanssa laitoskuntoutukseen. Aviopuolisoiden kuntoutusjaksot tulee toteuttaa samanaikaisesti samassa kuntoutuslaitoksessa. Samanaikaisen kuntoutusjakson tavoitteena on parantaa rintamaveteraanin kuntoutuksen tuloksellisuutta sekä edistää rintamaveteraanin kotona selviytymistä muun muassa tukemalla hoitavan aviopuolison jaksamista. Aviopuolison osallistuminen ei lyhennä rintamaveteraanin laitoskuntoutusjaksoa.

Aviopuolison kuntoutusjakson pituus on pääsääntöisesti enintään 10 vuorokautta. Aviopuolisoiden kuntoutusjaksojen pituudet ovat pääsääntöisesti yhtä pitkät.

Kuitenkin jos rintamaveteraanin kuntoutusjakson pituus on kahdesta neljään viikkoa, aviopuolison kuntoutusjakson pituus voi olla enintään 14 vuorokautta.

Aviopuolison kuntoutusjakso ei saa olla pidempi kuin rintamaveteraanin.

4.3 Päiväkuntoutuksen järjestäminen

Päiväkuntoutuksella tarkoitetaan kuntoutusta, johon sisältyy yksilöhoitojen lisäksi ryhmätoimintaa sekä kuntoutuspäivän aikana tarjotut ateriat. Päiväkuntoutuksessa kuntoutuja yöpyy kotonaan.

Kunnat hankkivat rintamaveteraanien päiväkuntoutuksen itse.

Päiväkuntoutusta voidaan toteuttaa esimerkiksi terveyskeskuksessa, sairaalassa, palvelu- ja päiväkeskuksessa tai kuntoutuslaitoksessa.

Päiväkuntoutuksesta aiheutuneet kustannukset korvataan kunnalle rintamaveteraanien kuntoutuksesta annetun asetuksen 4 §:n mukaisesti.

4.3.1 Aviopuolison päiväkuntoutus

Aviopuolisella on mahdollisuus osallistua yhdessä rintamaveteraanin kanssa myös päiväkuntoutukseen. Aviopuolisoiden kuntoutusjaksot tulee toteuttaa samanaikaisesti samassa kuntoutuslaitoksessa.

4.3.2 Päiväkuntoutusjakson pituus

Rintamaveteraanin ja hänen puolisonsa yhteisen päiväkuntoutusjakson pituus on pääsääntöisesti enintään 10 päivää. Kuntoutusjakson pituus on aina enintään 10 vuorokautta, kun kyseessä on toimintakykyluokan 3 rintamaveteraani.

Niissä tapauksissa, joissa rintamaveteraanilla oleva vamma tai sairaus haittaa toimintakykyä niin, että rintamaveteraanin toimintakykyluokka on 1 tai 2, voidaan päiväkuntoutusta antaa 20 päivää (lain 2 § 3 momentti). Puolisolla on silloin oikeus osallistua näihin 20 päivään.

4.4 Avokuntoutuksen järjestäminen

Avokuntoutuksen toimintamuotoja ovat erilaiset terapiat esimerkiksi fysioterapia, toimintaterapia, jalkahoito, hieronta tai muu yksilölliseen tarpeeseen perustuva terapia tai psykososiaalinen tuki, esimerkiksi yksilöllinen keskustelutuki tai toiminnallinen tuki. Avokuntoutus voidaan toteuttaa myös ryhmäkuntoutuksena.

Avokuntoutusta voidaan toteuttaa esimerkiksi terveyskeskuksessa, sairaalassa, tehostetussa palveluasumisessa, palvelu- ja päiväkeskuksessa, kuntoutuslaitoksessa tai hankkia se yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain (152/90) 2 §:ssä tarkoitetulta palvelun tuottajalta tai itsenäiseltä ammatinharjoittajalta.

Avokuntoutus on mahdollista toteuttaa myös rintamaveteraanin kotona (kotikuntoutus), jos se on hänen terveydentilansa vuoksi tarpeen. **Kotikuntoutuksella** tarkoitetaan kotona tai kodinomaisissa olosuhteissa, kuten palvelutalossa, tehostetussa palveluasumisessa tai laitoshoidossa annettavaa avokuntoutusta.

Avokuntoutuksesta aiheutuneet kustannukset korvataan kunnalle rintamaveteraanien kuntoutuksesta annetun asetuksen 4 §:n mukaisesti.

Aviopuolisoilla ei ole oikeutta avokuntoutukseen.

4.4.1 Avokuntoutusjakson pituus

Rintamaveteraanin avokuntoutuskertojen määrä on pääsääntöisesti 20 käyntikertaa kalenterivuodessa. Toimintakykyluokan 3 rintamaveteraani voi saada enintään 20 käyntikertaa vuodessa. Avokuntoutus voidaan toteuttaa esimerkiksi 2 x 10 hoitokerran sarjoina.

Jos rintamaveteraanin vamma tai sairaus edellyttää, voidaan avokuntoutuskertoja myöntää enintään 30 käyntikertaa kalenterivuodessa.

4.5 Tuetun kotona kuntoutumisen järjestäminen

Tuettua kotona kuntoutumista voidaan antaa sekä kuntoutuksena että kotona asumista tukevana palveluna. Käytetäänkö kuntoutusmäärärahaa vai kotona asumista tukevien palvelujen määrärahaa riippuu rintamaveteraanin tarpeesta ja toteuttaako sitä sosiaali- vai terveydenhuolto. On suositeltavaa, että tilanteessa, jossa veteraanit eivät enää jaksaa lähteä kodin ulkopuolelle kuntoutukseen, kunta järjestää entistä enemmän tuettua kotona kuntoutumista.

Rintamaveteraanin tuettu kotona kuntoutuminen voi olla ennaltaehkäisevää, toimintakykyä ylläpitävää kotona tai palvelutalossa selviytymistä tukevaa toimintaa. Toimintakyvyn arviointi toteutetaan omassa asuinympäristössä. Tällöin nousevat veteraanin selviytymisen haasteet päivittäisissä toiminnoissa selkeämmin esille.

Kotikäyntien sisältö muokkautuu veteraanin tarpeiden ja yhdessä asetettujen tavoitteiden mukaan niin, että hänen toimintakykynsä eri osa-alueet otetaan huomioon kokonaisvaltaisesti. Olennaista on, että kuntoutus- ja palvelusuunnitelmassa yhdistyvät kuntoutus ja kotona asumista tukevat palvelut. Toimintakykyä arvioidessa mukana ovat sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilö, veteraanille nimetty vastuuhenkilö/palveluneuvoja, asiakas ja mahdollisuuksien mukaan lähiomainen.

4.6 Kuntoutukseen hakeminen

4.6.1 Hakemus

Kuntoutushakemuksen tekee rintamaveteraani tai hänen valtuuttamansa, myös aviopuolison kuntoutuksen osalta. Kirjallisen aloitteen kuntoutukseen voi tehdä rintamaveteraanin puolesta myös omainen tai sosiaali- ja terveysviranomainen.

Kunnat voivat tilata kuntoutushakemuslomakkeita (Kuntalomake 6430) ja kuntoutussuunnitelmalomakkeita (Kuntalomake nro 7440) käyttöönsä Lekoral Oy:stä sähköpostitse: asiakaspalvelu@lekoral.fi tai puhelimitse puh. 09 8294 600.

4.6.2 Lääkärintaus

Kuntoutukseen pääsemiseen riittää rintamaveteraanin palvelutarpeen arviointi. Lääkärintaus tulee hankkia, jos rintamaveteraanin terveydentila sitä vaatii tai toimintakykyluokkaa ei ole määritetty tai se joudutaan määrittelemään uudelleen.

4.7 Kuntoutukseen ohjaaminen

Päätöksen rintamaveteraanin kuntoutukseen hyväksymisestä tekee rintamaveteraanin kotikunnan toimivaltainen toimielin tai viranhaltija (Laki rintamaveteraanien kuntoutuksesta (1184/1988) 3 §).

Kuntoutuksesta päätettäessä tulee ottaa huomioon rintamaveteraanin ja mahdollisesti mukaan lähtevän aviopuolison terveydentila, kuntoutusta antavan toimintayksikön toiminnan laatu sekä maantieteelliset, kielelliset ja muut olosuhteet. Ensisijaisesti on pyrittävä käyttämään lähimpiä soveltuvia kuntoutuslaitoksia. Lääketieteellisistä, kielellisistä tai muusta perustellusta syystä voidaan rintamaveteraani kuitenkin lähettää myös muuhun kuntoutuslaitokseen Suomessa.

Tarvittaessa rintamaveteraani voi käyttää eri kuntoutusmuotoja ja saada lisää kuntoutuskertoja, jos määrärahaa riittää ja kaikki halukkaat ovat jo kerran päässeet tarpeensa mukaiseen kuntoutukseen.

4.8 Matkakustannusten korvaaminen

Kansaneläkelaitos (KELA) maksaa kuntoutettavalle ja hänen kanssaan kuntoutuksessa olleelle aviopuolisolle matkasta aiheutuneet tarpeelliset matkakustannukset kokonaisuudessaan siihen kuntoutuslaitokseen, jossa he ovat olleet kuntoutuksessa. KELA korvaa kuntoutuksesta aiheutuneet matkakustannukset halvinna matkustustapaa käyttäen.

Sairausvakuutuslain mukaisen matkakorvauksen lisäksi KELA maksaa avokuntoutuksessa olleille myös omavastuuosuuden ja sitä pienemmät matkakulut kokonaan.

Rintamaveteraanin on matkakorvausta hakiessaan esitettävä KELAlle kunnan tai Valtiokonttorin antama kuntoutusmaksusitoumus tai hyväksymispäätöksen kopio sekä selvitys kuntoutukseen osallistumisesta. Selvitys kuntoutukseen osallistumisesta voidaan antaa esimerkiksi KELAn lomakkeella.

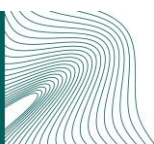
KELA maksaa myös julkisessa laitoshoidossa olevan rintamaveteraanin matkakustannukset kuntoutuslaitokseen ja takaisin hoitolaitokseen. Samoin menettelään, jos laituskuntoutuksessa oleva rintamaveteraani siirretään kesken kuntoutusjakson sairaalahoitoon. Valtiokonttori korvaa nämä matkakustannukset kokonaan KELAlle, koska sairausvakuutuslain mukaan laitoshoidossa olevalle henkilölle ei korvata mitään sairauden tai vamman hoidon aiheuttamia kustannuksia. Jos julkisesta laitoshoidosta kuntoutukseen lähetetty rintamaveteraani palaa kuntoutuslaitoksesta suoraan kotiin, korvaa Valtiokonttori kotimatkan KELAlle.

KELA maksaa korvauksen matkakustannuksista myös ulkomailla asuvalle rintamaveteraanille ja tämän kanssa kuntoutuksessa olleelle aviopuolisolle, jolla ei ole pysyvää asuinpaikkaa Suomessa, ja jotka Valtiokonttori on hyväksynyt kuntoutukseseen.

4.9 Muutoksenhaku

Valtiokonttorin, kunnan asianomaisen toimielimen ja KELAn päätöksiin ei voi hakea muutosta valittamalla. Muutosta saa kuitenkin hakea tapauksessa, jossa matkakustannuksiin annettu korvaus on määrätty palautettavaksi asiakkaan antamien virheellisten tai harhaanjohtavien tietojen perusteella (Laki rintamaveteraanien kuntoutuksesta (1184/1988) 10 § 3 ja 13 §).

Jos asia on siirretty kunnan viranhaltijan päätettäväksi, viranhaltijan on saatettava asia asianomaisen toimielimen ratkaistavaksi, jos päätökseen tyytymätön 14 päivän kuluessa päätöksestä tiedon saatuaan sitä vaatii. Päätökseen on liitettävä ohjeet, joista ilmenee miten päätökseen tyytymättömän on meneteltävä asian saattamiseksi asianomaisen toimielimen käsiteltäväksi (Laki rintamaveteraanien kuntoutuksesta (1184/1988) 13 §).

5 Kotona asumista tukevat palvelut

5.1 Kotona asumista tukevien palveluiden yleiset periaatteet

Kotona asumista tukevien palveluiden tavoitteena on tukea monipuolisesti rintamaveteraanin kotona selviytymistä. Määrärahaa voi käyttää itsenäistä selviytymistä tukeviin palveluihin ja niistä aiheutuneiden kustannusten korvaamiseen. Valtiokonttorin myöntämän määrärahan tarkoituksena on täydentää voimassa olevia kunnallisia palveluja, ei korvata niitä.

Palvelujen tulee perustua palvelutarpeen kartoitukseen. Rintamaveteraanin tuoja ei tarvitse selvittää, vaan palvelun tarve on ratkaiseva.

Kunta toimii kotona asumista tukevien palveluiden vastuullisena järjestäjänä. Kunta voi tuottaa palvelut itse tai hankkia ne valitsemaltaan palveluntuottajalta. Palvelut voidaan järjestää myös palveluseteliä hyväksi käyttäen. Palvelusetelin käyttö edellyttää, että rintamaveteraani kykenee itse tai läheistensä avulla hankkimaan palvelut palveluseteliä hyväksi käyttäen.

[Määrärahan riittäessä myös palvelutalossa tai tehostetussa palveluasumisessa asuva rintamaveteraani voi saada kotona asumista tukevia palveluja. Nämä voivat olla esimerkiksi siivous-, ateria- tai kuljetuspalveluja.](#)

5.2 Määrärahan käyttötarkoitus

5.2.1 Kotipalvelut ja kotihoito

Kotona asumista tukevat palvelut voivat olla esimerkiksi [sosiaalihuoltolain](#) (1301/2014) 14 §:n 1 momentin 5 kohdan kotipalveluita tai 6 kohdan kotihoitoa, jotka on kuvattu [sosiaalihuoltolain](#) 19 ja 20 §:ssä.

Kotipalvelulla tarkoitetaan mm. asumiseen, hoitoon ja huolenpitoon, toimintakyvyn ylläpitoon, asiointiin sekä muihin jokapäiväiseen elämään kuuluvien tehtävien ja toimintojen suorittamista tai niissä avustamista.

Kotihoidolla tarkoitetaan kotipalvelun ja [terveydenhuoltolain](#) 25 §:ään sisältyvien kotisairaanhoidon tehtävien muodostamaa kokonaisuutta.

Kotipalveluun sisältyvinä tukipalveluina annetaan ateria-, vaatehuolto- ja siivouspalveluja sekä sosiaalista kanssakäymistä edistäviä palveluja. Tukipalveluna voidaan korvata myös esimerkiksi polttopuiden pilkontaa, lumen aurausta ja nurmikon leikkausta. Näiden palvelujen tulee kohdistua rintamaveteraanin vakituiseen asuntoon tai sen pihapiiriin.

Ateriapalvelu voidaan järjestää kunnan omana toimintana tai esimerkiksi lounasseteleillä. Lounassetelin käyttö edellyttää, että rintamaveteraani kykenee itse hankkimaan ateriapalvelun lounasseteliä hyväksi käyttäen. Ateriapalvelu ei sisällä mahdollisuutta ostaa kunnan laskuun ruokatarvikkeita kaupasta ja valmistaa niistä itse tai jonkun muun toimesta aterioita kotona.

5.2.2 Liikkumista tukevat palvelut

Rintamaveteraaneille kotona asumista tukevat palvelut voivat olla esimerkiksi [sosiaalihuoltolain](#) 14 §:n 1 momentin 9 kohdan liikkumista tukevia palveluja, jotka on kuvattu [sosiaalihuoltolain](#) 23 §:ssä.

Liikkumista tukevia palveluja järjestetään henkilöille, jotka eivät kykene itsenäisesti käyttämään julkisia liikennevälineitä sairauden, vamman tai muun vastaavanlaisen toimintakykyä alentavan syyn takia ja jotka tarvitsevat palvelua asioiden tai muun jokapäiväiseen elämään kuuluvan tarpeen vuoksi. Jos rintamaveteraani tarvitsee saattajaa, niin saattajan matkakulut voidaan korvata.

Määrärahaa ei voida käyttää terveydenhuollosta aiheutuneisiin matkakustannuksiin, jotka kuuluvat sairausvakuutuslain piiriin.

5.2.3 Päivätoiminta

Päiväkeskustoiminnan tarkoituksena on edistää rintamaveteraanin kotona selviytymistä. Siihen voi sisältyä erilaista viriketoimintaa, kahvit, ruokailut ja kuljetukset kodista päiväkeskukseen ja takaisin. Jos rintamaveteraani tarvitsee saattajaa, niin saattajan matkakulut voidaan korvata.

5.2.4 Apuvälinepalvelut

Määrärahaa voidaan käyttää apuvälinepalveluihin niiltä osin, kun ne eivät kuulu [terveydenhuoltolain](#) 29 § 5 kohdan lääketieteellisiin perusteisiin hankittaviin apuvälineisiin, jotka kunnan tulee tarjota kuntalaisille maksutta. Määrärahaa voidaan käyttää myös rintamaveteraanin tarvitseman turvapuuhelinpalvelun kustannuksiin.

5.2.5 Omaishoidon tuki

Määrärahaa voidaan käyttää myös omaishoitajan muiden kuin lakisääteisten vapaapäivien sekä alle yhden vuorokauden pituisten virkistysvapaiden aikaisen hoidon järjestämiseen (Laki [omaishoidon](#) tuesta (937/2005) 4 § 2). Määrärahalla voidaan korvata kunnalle veteraanin kotona järjestettävän omaishoitajan vapaapäivien ja virkistysvapaiden aikaisen hoidon kustannukset. Kunta voi tuottaa palvelut itse, hankkia ne valitsemaltaan palveluntuottajalta, antamalla palvelusetelin tai omaishoidon tuesta annetun lain 4 a §:n mukaisena toimeksiantosopimuksen mukaisena sijaishoitona.

5.2.6 Tuettu kotona kuntoutuminen

Katso kohta 4.5 ja liite.

6 Lisätietoja

rintamaveteraanit@valtiokonttori.fi

Merja Längman, puh. 0295 50 3239, merja.langman@valtiokonttori.fi

Anne Sirén, puh. 0295 50 3248, anne.siren@valtiokonttori.fi

Apulaisjohtaja

Hanna Koskinen

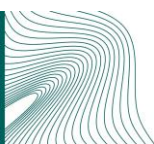
Palvelupäällikkö

Tiina Kyttälä

7 Liitteet

7.1 [Kuntoutus- ja hoitolaitosten hoitopäivähinnat vuodelle 2018 >](#)

7.2 [Tuettu kotona kuntoutuminen >](#)

8 Taulukot

8.1 Kuntoutusmuodot ja jaksot

Rintamaveteraanille voidaan antaa kalenterivuodessa laituskuntoutusta seuraavasti:

Laituskuntoutus (toimintakykyluokka III)	Enintään 10 vuorokautta kalenterivuodessa
Laituskuntoutus rintamaveteraanille, (toimintakykyluokka I tai II)	2-4 viikkoa kalenterivuodessa, jos se on kuntoutuksen tavoitteiden kannalta perusteltua.

Päivä – ja avokuntoutusta voidaan antaa rintamaveteraanille seuraavasti:

Päiväkuntoutusta III-toimintakykyluokan rintamaveteraanille ja aviopuolisolle	Enintään 10 päivää kalenterivuodessa
Päiväkuntoutusta I - ja II-toimintakykyluokan rintamaveteraanille ja aviopuolisolle	Enintään 20 päivää kalenterivuodessa
Muuta avokuntoutusta III-toimintakykyluokan rintamaveteraanille	Enintään 20 käyntikertaa kalenterivuodessa
Muuta avokuntoutusta I - ja II-toimintakykyluokan rintamaveteraanille	Enintään 30 käyntikertaa kalenterivuodessa

Avokuntoutus voidaan toteuttaa esimerkiksi seuraavasti:

Toimintakykyluokkaan III kuuluva rintamaveteraani	Avokuntoutus 2 x 10 hoitokerran sarjaa
Toimintakykyluokkaan I tai II kuuluva rintamaveteraani	Avokuntoutus 3 x 10 tai 2 x 15 hoitokerran sarjaa

Rintamaveteraanin ja aviopuolison laitos- tai päivä kuntoutus

Rintamaveteraanin aviopuolisolla on mahdollisuus osallistua puolisonsa kanssa laituskuntoutukseen samassa hoitolaitoksessa seuraavasti:

Toimintakykyluokkaan III kuuluvan rintamaveteraanin aviopuoliso	Samanaikaisesti, samassa kuntoutus- ja hoitolaitoksessa rintamaveteraanin kanssa enintään 10 vrk
Toimintakykyluokkaan I tai II kuuluvan rintamaveteraanin aviopuoliso	Samanaikaisesti, samassa kuntoutus- ja hoitolaitoksessa, rintamaveteraanin kanssa enintään 14 vrk

Rintamaveteraanin aviopuolisolla on mahdollisuus osallistua puolisonsa kanssa päivä kuntoutukseen samassa hoitolaitoksessa seuraavasti:

Toimintakykyluokkaan III kuuluvan rintamaveteraanin aviopuoliso	Samanaikaisesti, samassa kuntoutus- ja hoitolaitoksessa rintamaveteraanin kanssa enintään 10 vrk
Toimintakykyluokkaan I tai II kuuluvan rintamaveteraanin aviopuoliso	Samanaikaisesti, samassa kuntoutus- ja hoitolaitoksessa, rintamaveteraanin kanssa enintään 20 vrk

Kuntoutuksien pituudet on säädetty rintamaveteraanien kuntoutuksesta annetussa asetuksessa

8.2 Kotona asumista tukevat palvelut

Rintamaveteraanien kotona asumista tukevat palvelut		
Palvelut	Mitä korvataan	Mitä ei korvata
Ateriapalvelut	Ateriapalvelut, lounassetelit	Ruokaostokset
Kotiapu- ja kotisairaanhoido	Kylvetys-, siivous-, vaatehuoltopalvelut, kotisairaanhoido, jalkahoito	Lakanoiden, pyyhkeiden ym. ostaminen, fysikaalinen hoito (avokuntoutus), saattohoito
Pihatyöt	Nurmikon leikkuut, lumityöt, rännien puhdistus, puiden pilkkominen	Pihan ja puutarhan kunnostustyöt
Apuvälineet	Tukikaiteiden asentaminen, luiskat portaisiin, kynnysten poistot	Silmälasit, hammashoito, suuhygienistin käynnit, kuulokojeet ja muut näihin verrattavat apuvälineet. Porraskäytäviin asennettavat istumahissit. Sellaisia apuvälineitä, joita saa kunnan apuvälinevuokraamosta.
Kuljetuspalvelut	Asioinnilla käynnit	Terveystenhoitoon liittyvät matkakulut, jotka KELA korvaa
Muut palvelut	Turvapuhelimet, apteekissa tapahtuva lääkkeiden annosjakelu, asiointi-, kauppa-, saattajapalvelut	Asunnon remontteihin ja muutostöihin esim. keittiö-, sauna- ja kylpyhuone remontteihin, asunnon sisä- ja ulkomaalauksiin, vuokraan, sähkö- ja vesilaskuun, jätekaivon tyhjennykseen, istumahissin hankkimiseen porraskäytävään. Isompiin asunnon muutostöihin voi hakea avustusta ARasta (Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus).
Virkistysretket	Kuljetukset, ruoka- ja kahvitarjoilut, saattajien matkakulut	Saattajien ruokailukustannukset
Omaishoidon tuki	Omaishoitajan kolmen lakisääteisen vapaapäivän lisäksi tarvittavien ylimääräisten vapaapäivien rintamaveteraanin hoitopäiväkustannukset	Omaishoitajan palkkakustannukset
Tuettu kotona kuntoutuminen	Kotiaskareiden tekemiseen, esim. aterioiden valmistamiseen, yhdessä rintamaveteraanin kanssa. Toiminnan tulee olla suunnitelmallista ja tapahtua yhdessä kotihoidon tms. työntekijän kanssa.	Avokuntoutusta (hieronta, fysikaalinen hoito ym)

8.3 Tärkeitä päivämäärät 2018

Tammikuu	<ul style="list-style-type: none"> • KELA lähettää kuntaan rintamalisän saajien nimet ja henkilötunnukset. • Valtiokonttori maksaa kotona asumista tukevien palveluiden määrärahan 31.1.2018.
Helmikuu	<ul style="list-style-type: none"> • Valtiokonttori maksaa kuntoutusmäärärahan 1. ennakon kuun alussa.
Maaliskuu	
Huhtikuu	
Toukokuu	<ul style="list-style-type: none"> • Valtiokonttori maksaa kuntoutusmäärärahan 2. ennakon kuun alussa. • Kyselyt lisämäärärahojen tarpeesta lähetetään kunnille kuun alussa ja Valtiokonttorille on vastattava viimeistään 31.5.2018. Mahdollisten lisämäärärahojen maksupäivä selviää myöhemmin syksyllä.
Kesäkuu	<ul style="list-style-type: none"> • Selvityslomake vuoden 2017 määrärahojen käytöstä lähetetään kunnille sähköpostilla.
Heinäkuu	<ul style="list-style-type: none"> • Vuoden 2017 määrärahoilla tehtyjen päätösten kustannusten maksaminen päättyy 31.7.2018.
Elokuu	<ul style="list-style-type: none"> • Valtiokonttori maksaa kuntoutusmäärärahan 3. ennakon kuun alussa. • Selvitys vuoden 2017 määrärahojen käytöstä Valtiokonttorille viimeistään 31.8.2018.
Syyskuu	<ul style="list-style-type: none"> • Vuoden 2017 käyttämättä jääneiden määrärahojen palautus Valtiokonttorille viimeistään 14.9.2018.
Lokakuu	
Marraskuu	<ul style="list-style-type: none"> • Valtiokonttori maksaa kuntoutusmäärärahan 4. ennakon kuun alussa.
Joulukuu	<ul style="list-style-type: none"> • Vuoden 2018 määrärahoilla tehtävät päätökset viimeistään 31.12.2018. • Ilmoitus määrärahojen siirrosta kuntoutuksesta kotona asumista tukeviin palveluihin tai kotona asumista tukevista palveluista kuntoutukseen Valtiokonttorille viimeistään 31.12.2018.

